

Advies betreffende de kritische depositiewaarden voor de zoekzones

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3798</u>
Auteur(s):	Desiré Paelinckx, Johan Neiryck & Dries Adriaens
Contact:	Lode De Beck (lode.debeck@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail van 10 april 2019
Geadresseerden:	Mieco-effect BVBA T.a.v. Annemie Pals Nic. Welterstraat 4 3290 Diest annemie.pals@miecoeffect.be

Dr. Maurice Hoffmann Administrateur-generaal wnd.
--

Aanleiding

Het studiebureau Mico BVBA maakt de passende beoordeling en het plan-MER op voor het PAS-programma. Voor de beschrijving van de methodiek wenst men te weten op welke manier de kritische depositiewaarden (kortweg KDW's) van de habitatsubtypen gecombineerd werden tot KDW's per habitatype voor de aftoetsing van de zoekzones. Na de vraag gesteld te hebben aan het VITO gaf deze instelling aan dat hiervoor de waarden uit de 'praktische wegwijzer voor zoekzones' (bijlage 1 van dat document) gebruikt werden.

Vragen

Hoe werden de KDW's van de habitatsubtypen gecombineerd tot KDW's per habitatype voor de aftoetsing van de zoekzones? Werd een gemiddelde genomen, telkens de meest kritische waarde of werden deze waarden nog op een andere wijze bepaald?

Toelichting

De toewijzing van KDW's per habitatype is gebeurd zoals vermeld in de 'Praktische wegwijzer eutrofiëring via de lucht'¹, meer specifiek in de bijlage over de stikstofoverschrijdingskaart².

Zoekzones³ zijn gedefinieerd op habitatypeniveau (dus niet op subtypeniveau) en soms zelfs als een combinatie van habitatypen (cluster). Dit laatste is het geval voor de clusters '9120_9190', '2310_2330' en '4010_7150'.

Voorliggend advies diept de gevolgde werkwijze verder uit; die is immers slechts beknopt weergegeven in de bovenvermelde bijlage.

1. Het toewijzen van een KDW-waarde aan zoekzones voor clusters van habitatypen ('9120_9190', '2310_2330', '4010_7150')

Het principe is dat de KDW van de zoekzone gedifferentieerd wordt toegewezen op basis van de aanwijzingsbesluiten. Sterkte van dit principe is dat deze toewijzing van toepassing blijft zolang het aanwijzingsbesluit van het betreffende Habitatrictlijngebied (hierna SBZ-H) niet wijzigt.

Voor de cluster '9190_9120' bleek die gedifferentieerde toewijzing zinvol en gebeurde dit conform tabel 2 in de bovenvermelde bijlage. Indien het doel enkel 9190 is of indien zowel 9120 als 9190 samen tot doel gesteld zijn voor de SBZ-H, is de laagste KDW van toepassing (9190: 15 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹). Is enkel 9120 in een SBZ-H tot doel gesteld, dan betreft het de KDW van 9120, zijnde 20 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹. De zoekzones voor de cluster '9120_9190' kunnen dus verschillende KDW's toegewezen krijgen in verschillende SBZ-H's, in functie van het daar tot doel gestelde habitatype.

¹ <https://pww.natuurenbos.be/eutrofiëring-de-lucht>

² <https://pww.natuurenbos.be/sites/pww/files/2018-02/bijlage%20stikstofoverschrijdingskaart.pdf>

³ <https://pww.natuurenbos.be/sites/pww/files/documents/bijlage%20zoekzone.pdf>

Ook voor de cluster '2310_2330' is dit nagegaan. Daarbij zijn er wel SBZ-H's waarvoor enkel 2330 is aangewezen, maar die heeft de laagste KDW-waarde (10 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹). In alle andere SBZ-H zijn beide habitattypen tot doel gesteld en krijgen de zoekzones dus ook de laagste waarde (10 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹). Hier is dus geen gedifferentieerde invulling mogelijk en krijgen alle SBZ-H de laagste KDW-waarde.

De cluster '4010_7150' heeft de laagste KDW-waarde gekregen, met name deze van 4010 (17 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹). 7150 komt immers zelden voor zonder 4010; de potentiële locaties voor beide overlappen volledig.

2. Het toewijzen van een KDW-waarde aan zoekzones voor habitattypen die subtypen bevatten met verschillende KDW

Zoals reeds gesteld zijn zowel de zoekzones als de aanwijzingsbesluiten enkel op habitattypeniveau (en dus niet op habitatsubtypeniveau). Hier dringt zich dus een keuze op voor de KDW van één van de habitatsubtypen.

Het algemeen principe is dat hier geopteerd is voor de laagste waarde van de betrokken habitatsubtypen, tenzij in enkele uitzonderlijke gevallen. Bij die uitzonderlijke gevallen wordt een gedifferentieerde KDW toegewezen op basis van het actueel voorkomen volgens de gewestelijke instandhoudingsdoelen (G-IHD), waarin bepaald is welk(e) habitatsubtype(n) aanwezig is/zijn.

De uitzonderlijke gevallen zijn:

- 1310 heeft de hogere KDW (23 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹) gekregen, namelijk deze van de habitatsubtypen 1310_pol (binnendijks in zilt grasland) en 1310_zk (buitendijkse zeekraalvegetatie); immers:
 - enkel het subtype 1310_zv (zeevetmuur) heeft een lagere KDW (21 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹), maar dit subtype komt enkel voor bij de Zwindijk (en kan enkel daar voorkomen); die lagere KDW is dus enkel van toepassing in de SBZ-H BE2500001, en dan nog enkel in enkele gridcellen in het zuiden van het Zwin bij de Zwindijk (na uitbreiding van het Zwin kan het ook voorkomen bij de nieuw aangelegde ringdijk);
 - op andere plaatsen komen enkel de subtypen 1310_pol en 1310_zk voor en deze hebben beide dezelfde hogere KDW (23 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹).
- 6230: dit habitatype werd opgedeeld volgens voorkomen en potenties van de subtypen. De laagste KDW werd toegewezen conform het subtype dat er actueel voorkomt of kan voorkomen (tabel 3 van de bovenvermelde bijlage). Elf SBZ-H krijgen de hogere KDW van 12 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹ omdat daar het subtype 6230_hmo, met KDW 10 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹, niet kan voorkomen.
- 6430: de gebieden met dit habitatype hebben stelselmatig de hogere KDW 34 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹ gekregen; immers:
 - het subtype 6430_bz boszomen wordt zelden waargenomen (en zit dus nauwelijks in de habitatkaart);
 - er is voor dit subtype geen potentiekaart waardoor er ook geen geschikte zoekzonekaart is;
 - in wezen gaat het over dezelfde vochtige vegetatietypen (maar dan niet noodzakelijk beekbegeleidend) als de overige subtypen.

- 7140: KDW werd toegewezen volgens actueel voorkomen of potenties van de verschillende subtypen (tabel 3 van de bovenvermelde bijlage). Acht SBZ-H krijgen de laagste KDW van 11 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹ (subtype 7140_oli), één ervan krijgt een KDW van 16 N ha⁻¹ jaar⁻¹ toegewezen en alle andere een KDW 17 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹.

3. Overige habitattypen met afwijkende KDW voor de zoekzone

Voor 2180 en 2190 zijn er aan onze kust potenties voor vegetaties die heden in onze kustduinen niet voorkomen en bijgevolg niet in de huidige KDW-lijst (bijlage bij 'Praktische wegwijzer eutrofiëring via de lucht') vermeld zijn, maar die er wel potentieel op termijn tot ontwikkeling kunnen komen (bij verdere daling van de stikstofdepositie en aangepast beheer); deze hebben een lagere KDW dan de subtypen die er heden voorkomen. Het betreft respectievelijk H2180Abe (i.e. droog eiken-berken duinbos; KDW 15 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹) en H2190Aom (i.e. vochtige duinvallei oligotroof/mesotroof open water; KDW 14 kg N ha⁻¹ jaar⁻¹) volgens Van Dobben *et al.* (2012). Gezien het slechts één SBZ-H betreft is er daarbij geen verdere ruimtelijke differentiatie onderzocht.

Conclusies

1) Voor de zoekzones van de habitatypeclusters '9190_9120', '2310_2330' en '4010_7150' werd telkens de laagste KDW van de betrokken habitattypen gekozen, tenzij in specifieke SBZ-H, waar conform de huidige aanwijzingsbesluiten, uitsluitend het habitatype met hogere KDW tot doel gesteld werd.

2) Voor het toewijzen van KDW's aan de zoekzones voor habitattypen die verschillende habitatsubtypen omvatten (nl. 1310, 6230, 6430 en 7410) werd de laagste KDW genomen van de habitatsubtypen die in de desbetreffende SBZ-H voorkomen, behalve in uitzonderlijke gevallen (te beperkt aantal gridcellen waar het meest gevoelige habitatsubtype voorkomt en/of afwezigheid van potentiëkaart waardoor geen zoekzonekaart beschikbaar).

3) Voor de zoekzones van de habitattypen 2180 en 2190 werd een lagere KDW genomen dan die van de subtypen die aan onze kust momenteel voorkomen. Dit zijn habitatsubtypen die momenteel niet in de huidige KDW-lijst zijn vermeld maar wel in Nederland voorkomen.

Referentie

Van Dobben H.F., Bobbink R., Bal D. & Van Hinsberg A. (2012). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397 : 68 blz